

Děti padesátých let – pracovní list

1. Zadání

Pozorně si přečti úryvek textu z dokumentu České televize *Děti padesátých let*.

„Zdeněk Kout se na první pohled neliší od řadových občanů naší společnosti. Při delším soustředění však ve vás jeho skleslý postoj, zapadlé oči a plachá povaha vyvolají touhu dozvědět se, co se za jeho osobností skrývá... Příběh jeho dětství je sítí vzpomínek na násilná vystěhování, na milující prarodiče, na vězněnou maminku, i otce žijícího v exilu v USA.

Po únoru 1948 byl otec politicky zdiskreditován a propuštěn z místa vrchního poštovního úředníka; následně byl vyloučen ze sokolské jednoty, byla mu odňata vyznamenání za protifašistický odboj. Nejdříve emigroval do Německa a pak v roce 1951 do USA. Po útěku otce následovaly prohlídky bytu a na sklonku roku 1948 byla matka a děti vystěhovány z bytu, žily pak u prarodičů. V roce 1950 byla máma zatčena a odsouzena ke dvěma rokům vězení „za nepřekážení trestného činu“. Po návratu z vězení pracovala matka jako prادلena, na Pozemních stavbách a jako kuchařka. StB na ni vyvíjela tlak, aby přiměla manžela k návratu nebo se rozvedla – ani jedno však neudělala. V roce 1968 se setkala v Itálii poprvé po 20 letech s manželem.“

Zdroj: Děti 50. let: Živ paměť – Zdeněk Kout — Česká televize. Česká televize [online]. Copyright © [cit. 04.02.2019]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10214725126-deti-50-let/210572233410006-ziv-pamet-zdenek-kout/>

Porovnej to, co ses z textu dozvěděl, s verši básníka a politického vězně Jiřího Herzinger a:

*„Ve jménu těch, co z šibenic volali prokletí;
ve jménu dětí, matek, žen – nevinných obětí;
ve jménu těch, co u hranic zastřeleni byli;
ve jménu těch, co z vězení se zpátky nevrátili;
ve jménu těch, co otroky bratrů svých se stali,
a přesto za jidášský groš svou čest neprodali.*

*Ve jménu lásky, života, pravdy a lidských práv;
ve jménu psanců – tuláků bloudících v cizinách;
ve jménu těch, co žili věk za branami pekel;
ve jménu všech já biblické píši: MENE TEKEL!“*

Zdroj: Česká škola: III. ročníku mezinárodního festivalu proti totalitě MENE TEKEL 23. 2. – 1. 3. 2009. Česká škola [online]. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2009/02/iii-rocnik-uzmezinarodniho-festivalu.html>

2. Úkoly

1. vyučovací hodina

- a) Podtrhni a označ v obou textech otazníkem slova nebo slovní spojení, kterým nerozumíš.
- b) Až si společně jejich význam vysvětlíte, zapiš si ho.

Slova nebo slovní spojení, kterým jsem nerozuměl, a teď už vím, co znamenají:

Slovo / slovní spojení – jeho význam

Slovo / slovní spojení – jeho význam

Slovo / slovní spojení – jeho význam

Slovo / slovní spojení – jeho význam

Slovo / slovní spojení – jeho význam

- c) Podtrhni a vzájemně linkou spoj části obou textů, které spolu obsahově souvisejí.
- d) Popiš, jak se lidé (děti i dospělí), kterým byla upřena základní lidská práva, mohou cítit.
- e) Do příští hodiny vyhledej ve svém okolí člověka (někoho z rodiny, ze sousedů, přátel tvých rodičů či prarodičů apod.), jehož lidská práva byla v období totality omezena nebo porušena. Pokud takového člověka neznáš, vyhledej příběh takového člověka v některém z archivů, které ti doporučí paní učitelka / pan učitel. Vyslechni si jeho osobní vyprávění, zaznamenej si skutečnosti z jeho života, při kterých byla omezena nebo porušena jeho lidská práva.

Hlavní postava mého příběhu:

Kdy a jak byla omezena nebo porušena jeho lidská práva:

2. vyučovací hodina

- f) Vlastními slovy převyprávěj spolužákům to, co jsi zjistil/a.
- g) Uveď, kdy a jak byla v životě vybraného člověka omezena nebo porušena jeho lidská práva.
- h) Vyslechni si, co se dozvěděli ostatní.

3. Moje doporučení

Zformuluj písemně své „Poselství pro budoucnost“, jehož naplněním by se dalo bezpráví na lidech eliminovat.

Mé poselství pro budoucnost:

